

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 8. maj 2024
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Anne Plass Zachhau
Sagsnr.: 2024-05223
Dok.: 3247115

Besvarelse af spørgsmål nr. 861 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 861 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 12. april 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 861 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse ved indhentning af oplysninger fra Københavns Byret om, hvor ofte straffesager må udskydes, fordi anklagemyndigheden ikke kan møde i straffesager, og hvad ministeren har tænkt sig at gøre for at få anklagemyndigheden til at prioritere de berammede sager, således at sagsbunkerne kan nedbringes? Ministeren bedes ligeledes kommentere på, at anklagemyndigheden tilsyneladende møder i færre sager end i 2023, jf. Debat: "Jeg troede ikke, det kunne blive værre i Københavns Byret, men jo.", Politiken, den 12. april 2024.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

”Domstolsstyrelsen har indhentet en udtalelse fra Københavns Byret, som har oplyst følgende:

Som opfølgning på flerårsaftalen for domstolene har Københavns Byret taget en række initiativer med henblik på at forøge bl.a. antallet af gennemførte domsmandssager med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden og rettens sagsbunker. Retten har i den forbindelse bl.a. ansat yderligere jurister og trukket på rettens erfarne tilkaldedommere for på bedst mulig vis at udnytte rammerne for rettens berammelsesaftale med anklagemyndigheden ved Københavns Politi.

Den 28. februar 2024 meddelte Københavns Politi imidlertid, at anklagemyndigheden ikke havde ressourcer til at dække alle de berammede retsmøder, og at anklagemyndigheden ville sende en liste over retsmøder, som anklagemyndigheden ikke kunne dække i ugerne 10 og 11.

Herefter har Københavns Byret ugentligt modtaget en oversigt fra Københavns Politi over planlagte aflysninger af berammede hovedforhandlinger. Nedenfor følger en oversigt over antallet af meddelte aflysninger fra Københavns Politi, som følge af manglende ressourcer:

Table 1: Antallet af aflyste berammede hovedforhandlinger ved Københavns Byret i 2024, opdelt på ugenumre

Ugenummer	Antal aflyste berammede hovedforhandlinger
10	12
11	7
12	15
13	(De 3 dage op til påske var der i forvejen aftalt nedsat berømmelse)
14	11
15	21
16	29
17	36
I alt	131

Kilde: Københavns Byret

Det er i et meget begrænset antal tilfælde lykkedes Københavns Byret at fastholde et retsmøde, hvor aflysningen af en bestemt sag har vist sig at være særlig uhensigtsmæssig.

Det bemærkes, at de nævnte aflysninger kommer i tillæg til de aflysninger af retsmøder, der i praksis altid vil opstå med kort varsel, bl.a. som følge af akut sygdom mv. hos tiltalte, forsvarere og anklagere mv.

Flere end 100 af de aflyste sager er domsmandssager. Antallet kan ses i lyset af, at Københavns Byret i 2023 afsluttede knap 3.000 domsmandssager, og at retten i perioden marts-april i 2023 afsluttede 463 domsmandssager.

De nævnte aflysninger er – udover de konsekvenser det har for de berørte forurettede, vidner, parter og advokater mv. – selvsagt meget uhensigtsmæssige for Københavns Byrets sagsafvikling. Hver aflysning indebærer således bl.a., at de ressourcer, der er anvendt til berømmelse af sagen, forkynde for de tiltalte og indkalde vidner mv, er spildt, og at der skal anvendes yderligere ressourcer til at orientere parter og vidner mv. om aflysningen. Dertil kommer, at der må afsættes endnu yderligere ressourcer til på ny at beramme sagen mv.

Da aflysningerne sker med kort varsel, vil det i praksis ikke være realistisk muligt at beramme et nyt retsmøde til f.eks. en civil sag. Da den aflyste sag må genberammes, vil den samme sag endvidere på ny komme til at lægge beslag på ledige tider i rettens kalender, som ellers kunne have været anvendt til de næste sager i bunken. Hertil kommer den betydelig ulempe for alle parterne, herunder forurettede og vidner og advokater, som har reserveret tid i kalenderen og bliver aflyst med kort varsel.

Byretten har aftalt at holde tæt kontakt med anklagemyndigheden og har i den forbindelse gjort det klart, at det vil få markant betydning for rettens parter, sagsafviklingen i Københavns Byret samt rettens produktivitet, hvis situationen fortsætter.”

Justitsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Anklagemyndigheden skal fremme enhver sag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader. Det gælder både de sager, hvor der rejses tiltale, og de sager, hvor påtale opgives. Når der rejses tiltale, møder anklagemyndigheden i retten.

Anklagemyndighedens placering mellem politiet og domstolene i straffesagskæden medfører, at anklagemyndigheden skal håndtere de sager, som politiet har efterforsket, og anklagemyndigheden har som udgangspunkt ikke indflydelse på tilgangen af sager, ligesom anklagemyndigheden i videst muligt omfang skal imødekomme retternes efterspørgsel efter anklagerressourcer i forbindelse med behandling af straffesager hos domstolene. Dette indebærer til stadighed en prioritering af, hvor mange ressourcer der kan anvendes til afgørelse af tiltalerspørgsmålet og til at møde i retten. Det er således vigtigt, at der er sammenhæng mellem politiets ressourcer til straffesagsbehandlingen, anklagemyndighedens ressourcer til at behandle disse sager og retternes og anklagemyndighedens kapacitet til at møde i retten.

Anklagemyndigheden har med aftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 fået bevilget flere ressourcer til rekruttering af flere medarbejdere til at styrke straffesagsbehandlingen. I perioden 2021-2023 har der været fastsat mål for straffesagsbehandlingen i politiet og anklagemyndigheden bl.a. rettet mod sagsbunkerne i politi og anklagemyndighed, idet en reduktion i antallet af verserende sager og deres alder er en forudsætning for kortere sagsbehandlingstider i politiet og anklagemyndigheden. Det har samtidig betydet, at der er behandlet flere sager i anklagemyndigheden, som er sendt til retterne.

I forbindelse med den et-årige forlængelse af aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 i 2024 er de bevilgede ressourcer til anklagemyndigheden videreført, og anklagemyndigheden har sammen med politiet et mål om at nedbringe sagsbehandlingstiden fra anmeldelse til afgørelse af tiltalerspørgsmålet i politi og anklagemyndigheden yderligere i 2024 sammenlignet med 1. halvår 2023.

Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen opgjort antallet af afviklede straffesager i årets første to måneder i forhold til samme periode i tidligere år, jf. tabel 1. Der ses en stigning i antallet af afviklede straffesager hos domstolene i årets første måneder af 2024 sammenlignet med samme periode tidligere år.

Tabel 1

Antal sagskomplekser afsluttet ved indenretlig afgørelse i perioden januar-februar i det pågældende år

	2020	2021	2022	2023	2024
Sagskomplekser afsluttet ved indenretlig dom	5.163	4.667	5.111	5.775	6.048

Kilde: POLSAS

Anm.: Det bemærkes, at opgørelserne er baseret på tal fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS). Opgørelserne er derfor behæftet med en vis usikkerhed, da POLSAS er et journaliserings- og sagsstyringssystem og ikke et egentligt statistiksystem. Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på dynamiske data, hvilket betyder, at opgørelsen ikke er endelig. Således vil der kunne ske ændringer afhængigt af tidspunktet for udtrækket af oplysningerne i opgørelsen, idet der f.eks. kan forekomme efterregistreringer. Afgørelser er opgjort efter seneste afgørelse, hvortil afgørelsen kan være anket i mellemtiden. Derfor er afgørelserne ikke nødvendigvis endelige. Afgørelserne er periodiseret efter, hvornår den pågældende sag er afgjort. Opgørelse på antal sagskomplekser angiver antal afgørelser, hvor flere forhold kan være afgjort under ét. Flere sager med samme gerningspersoner og/eller gerninger kan samles i sagskomplekser, hvor der træffes en samlet afgørelse, som dækker alle de forhold, der indgår i sagskomplekset. Opgørelsen omfatter alle indenretlige afgørelser med retsmøder, dvs. sager vedrørende den forenkledte bødesagsproces indgår ikke.

Data er opdateret den 4. maj 2024.

Lokalt indgår anklagemyndigheden i de enkelte politikredse og tilhørende byretters berammelsesaftaler, hvor anklagemyndigheden forpligter sig på at stille ressourcer til rådighed svarende til et givent antal retsdage pr. uge. Berammelsesaftalerne kan løbende genforhandles mellem politikredsene og retterne, såfremt der er behov herfor ud fra bl.a. en vurdering af kapaciteten til afvikling af straffesager hos den enkelte ret og i den enkelte politikreds.

Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen af spørgsmålet, som bl.a. konkret vedrører situationen i Københavns Politi, indhentet en udtalelse af Københavns Politi, der oplyser følgende:

”Københavns Politi skal indledningsvis oplyse, at anklagemyndigheden sammen med politiet, domstolene og kriminalforsorgen udgør en vigtig del af straffesagskæden, og arbejder for, at skyldige drages til ansvar, og at uskyldige ikke retsforfølges.

Retsarbejdet er en af anklagemyndighedens kerneopgaver, som vægtes tungt i prioriteringen af ressourcer.

Københavns Politi kan oplyse, at det er korrekt, at der lige nu er udfordringer i anklagemyndigheden i Københavns Politi, hvor opgaverne desværre overstiger antallet af anklagere. Situationen i anklagemyndigheden er bl.a. en konsekvens af politikredsens økonomi, som på nuværende tidspunkt er udfordret. Dette forhold indebærer, at politikredsen i høj grad

må prioritere de samlede ressourcer i politikredsen på tværs af de forskelligartede opgaver, som politikredsen løser. Det skal dog understreges, at retsmøder er anklagemyndighedens førsteprioritet, og der pågår derfor løbende en indsats på tværs af hele anklagemyndigheden i Københavns Politi for at prioritere retsarbejdet mest muligt.

I prioriteringen, og dermed også vurderingen af, hvor meget hver enkelt anklager kan møde i retten, er der imidlertid behov for at sikre, at anklagerne er tilstrækkeligt forberedt, når de møder i retten, ligesom anklagemyndigheden også har andre hastende og akutte opgaver, som skal håndteres i nødvendigt omfang, såsom retsmøder vedrørende kendelser og anden bistand til politiet under efterforskningen, retsmøder vedrørende grundlovsforhør og fristforlængelser, skriftlig sagsbehandling af bl.a. straffesager som f.eks. arrestantsager, bandesager, sager om alvorlig personfarlig kriminalitet samt principielle straffesager, som har betydning for et større sagsområde. Københavns Politi har således et nødvendigt fokus på at sikre en bæredygtig og langsigtet opgaveløsning.

I forhold til de nuværende udfordringer kan det oplyses, at et stigende antal retsmøder i 2024 i Københavns Byret og Retten på Frederiksberg kombineret med et faldende antal anklagere hos Københavns Politi desværre har haft den konsekvens, at anklagemyndigheden i politikredsen fra den 1. marts 2024 har anmodet om aflysning af et antal retsmøder hver uge. Københavns Politi er meget bevidst om de konsekvenser, en aflysning har for både de borgere, som er part i sagen, og for øvrige aktører i sagen.

Politikredsen arbejder derfor målrettet på flere fronter for at forbedre situationen. Politikredsen har anmodet om – og fået – bistand fra andre politikredse til retsmøder, og der er herudover aftalt en tæt dialog mellem anklagemyndigheden og de to byretter med henblik på at drøfte, hvordan ressourcerne kan anvendes mest effektivt på tværs af straffesagskæden. Efter drøftelse med Rigsadvokaten og Rigspolitiet er det endvidere besluttet at rekruttere flere anklagerressourcer med henblik på yderligere at øge retsmødeaktiviteten.

Københavns Politi skal afslutningsvis bemærke, at politikredsen, på baggrund af egne opgørelser over berammelser, umiddelbart ikke kan genkende, at politikredsens anklagere har mødt i færre sager i 2024 end i 2023. En sammenligning viser således, at anklagemyndigheden i januar og februar 2024 mødte i flere sager end i samme periode i 2023, og at det samme gør sig

gældende for perioden efter den 1. marts 2024 sammenlignet med samme periode i 2023, uanset at det har været nødvendigt at aflyse retsmøder i denne periode.””

Det bemærkes, at det fremgår af aftalen om domstolenes økonomi 2024-2027, at aftalepartierne som led i den politiske opfølgning på aftalen vil have fokus på den samlede straffesagskæde, herunder snitfladerne på tværs af myndigheder og flerårsaftaler på Justitsministeriets område. Aftalepartierne er i forlængelse heraf enige om, at det i aftaleperioden skal analyseres, hvordan der kan ske en øget sammentænkning af straffesagskæden, herunder flerårsaftalerne på Justitsministeriets område.